

Russland. Dagens kommunike fra Moskva melder om framgang for russerne overalt på den 3000 km lange front. I området sydvest for Kharkov står de nå bare 65 km fra Dnjopr. De har her erobret Krasnograd, øst for Poltava, og Pavlograd som ligger 65 km fra det viktige industrisentrum Dnjepropjetrovsk. Tyskerne har satt igang kraftige motangrep, men er blitt slått tilbake. Det meldes om nye seire vest for Rostov, jernbanen mellom Taganrog og Stalino er brutt, og tyskerne i Taganrog står i fare for å bli avskåret. I Donetsbassenget er flere tyske angrep slått tilbake. Mellom Kursk og Orel er et stort tankslag i gang. Tyskerne har her drevet sammen store motoriserte styrker. Dagens kommunike melder om russisk fremstøt fra Kursk gjennom kraftige snøstormer. De rykker også fram syd for Orel, der de har inntatt Cotnja og Tomarovka. I Kaukasus rykker de fram mot det tyske bruhode vest for Krasnodar og har inntatt Slavjanskaja. Tyskernes område ved Novorossisk er ytterligere innskrenket. - Gjen Erobringen av de store strekninger av Ukraina vil ha stor betydning for russernes krigsførsel. Det første som vil bli gjort i de gjenvunne områder er å forberede vårenna, og en stor mengde landbruksmaskiner og annet materiell er allerede sendt til disse distrikter.

Nordafrika. Det allierte kommunike fra Nordafrika melder at i Midt-Tunis har tyskerne hatt litt fremgang nord for Kasserine. Lenger nord er et tysk infanteri- og tankangrep slått tilbake. Enheter fra den 8de arme har inntatt Medenino, en utpost på Marethlinjen, halvveis til byen Mareth, og står nå ca. 2 mil fra Marethlinjens hovedbefestninger. - Fra Kairo meldes at svære amerikanske bombefly har angrepet Napoli og Cotrone. Ved Napoli ble et stort og to middelstore skip ødelagt. I Cotrone ble det kastet bomber mot en kjemisk fabrikk og mot mål i byen og havneområdet. Jagerfly fra Malta angrep mål på Sicilia. Videre ble Heraklion og andre mål på Kreta angrepet. Fra disse toktene vendte alle fly tilbake. - I en radiosending fra Kairo heter det: Dette er en viktig dag i den Nordafrikanske historie. Det er første gang kommunikoen begynner med setningen: det er ingen ting å melde fra våre landstyrker. Heretter vil meldingene om den 8de arme komme fra det allierte hovedkvarter. Den 8de arbeider sammen med den første arme og med franskmennene og amerikanerne under felles ledelse, og meldingene vil derfor komme fra hovedkvarteret i Algerie. - Den britiske marineminister Alexander har meddelt at fra 1. sept. 1942 til 31. jan. 1943 har tyskerne og italienerne tapt 248 skip på tilsammen 626 tonn i Middelhavet. Disse senkinger er utført av britiske undervannsbåter og amerikanske fly.

Flyangrep. Det britiske luftfartsministerium har gitt nærmere enkeltheter om det store angrep på Wilhelmshafen 11. februar. Fotografier tatt fra speiderfly viser at det største ammunisjonslageret er sprengt i luften. Ammunisjonen var lagret i lange skur, og fotografiene viser at 40 av dem er forsvunnet.

Polen. Tyskerne foretar massehenrettelser i en konsentrasjonsleir. 260 polske studenter er skutt.

Norge. Olga Bjoner har vært arrestert i forbindelse med en svartebørsaffære, det gjaldt salg av stjålet brennevin. Quisling måtte selv rykke ut for å få henne på fri fot igjen.

Den røde hærs 25årsdag. Over hele Storbritannia har man i dag feiret den røde hærs 25års dag. På alle de møter som ble holdt ble det lest opp et telegram fra Stalin der han på vegne av Sovjetsamveldets væpnede styrker takket Storbritannia for feiringen av den røde hærs 25års dag. Hovedmøtet ble holdt i Albert Hall i London der utenriksminister Eden holdt tale. Det var fremmøtt 5000 mennesker og programmet lå på et kunstnerisk høyt nivå. Eden begynte sin tale med å be forsamlingen reise seg og hedre de russere som var falt for sitt lands frihet. Mens forsamlingen sto opp lød en fanfare og et veldig russisk flagg ble heist. Eden nevnte at den tyske arme aldri har litt så store tap som de den røde arme påførte den ved Stalingrad, og Hitler er blitt stående overfor det tyske folk som en mann som er ansvarlig for nedslaktingen. Den røde arme har i løpet av tre måneder erobret tilbake alt det land som den måtte gi fra seg i fjor sommer. Hitler har som Napoleon funnet at det er en risiko å utfordre det russiske folk. Eden kom inn på Goebbels forsøk på å så splid mellom de allierte ved å mane fram det bolsjevikiske spøkelsø. Det samme ble brukt overfor Østerrike, Tsjekkoslovakia og Polen. Nå vil han ha oss til å tro at Hitler er den europeiske sivilisasjons redningsmann. Men det er neppe trolig at noen vil akseptere Hitler i en slik rolle i det Europa som han vil sette til slavearbeid for det tyske herrefolk. Det er bare en måte denne mann man redde menneskeheden på, la han føre den krigsmaskin han har skapt til fullstendig undetgang, til skrekk og advarsel for fremtiden. Men Sovjetsamveldet og Storbritannia står ikke bare sammen om å styrte aksen. Den britisk-russiske traktat om 20 års vennskap etter krigen markerer et vendepunkt i forholdet mellom de to land. Eden endte sin tale slik: Vi hilser den røde hær og minnes dem som ofrer livet i kampen mot de fiendtlige volds menn. Seirene ved Stalingrad, Rostov og Kharkov er oppreisningen for dem som falt. Vi ser fram til nye seire og til den endelige seier som vi skal vinne sammen.

Nærkamp over byeneheten på Østfronten i uken 13.-20. februar 1943.

Operasjonene på Østfronten siste uke preges av erobringen av de tre store byer Rostov, Verosjilovgrad og Kharkov. Den røde armé kan dermed feire sin 26 års dag ved å ha nådd den linje hvorfra tyskerne begynte sin sommeroffensiv i 1942. Den psykologiske betydning av dette er enorm. Sommeroffensiven hadde vært uhyre kostbar både i mennesker og materiell og kun et virkelig avgjørende resultat kunne rettfærdiggjøre stridene overfor det tyske folk. Når nå det hele har vært forgjeves og ofrene er mange - løbte gjennom den planmessige retrett, kan virkningen på hjemmefronten ikke utbli. Bystadene av krigen er inntrått.

Bortsett fra den psykologiske virkning og de enorme tap tyskerne har litt, kvantitativt av det erobrede materiell er nemlig ennå helt uoverskuelig, har de siste seire bragt den røde armé inn i den del av sentral-Russland som er best forsynt med jernbaner og gode veier. Under sin tilbaketrekning i fjor og i forfjor ødela russerne alt som kunne komme tyskerne til nytte, men tyskerne brukte tiden godt, og jernbanenettet var i full stand igjen kort tid etter. Tyskernes retrett er imidlertid foregått så hurtig at det ikke har lyktes tyskerne å fullbyrde ødeleggelsen slik som den tyske presse påstår. Høle og plastede tog og en mengde lokomotiver er falt i russerne hender og russiske pionertropper har allerede utbedret de forholdsvis ubetydelige skader. Betydningen av dette vidt forgrenede jernbanel-nett under fortsettelsen av den røde armés framstøt er innlysende og det vil snart vise seg i et ytterligere økt tempo av offensiven. For første gang får tyskerne selv føle virkningen av lynkrigen. De har vært gode lærere, men elevene har vært læroverne over all forventning.

Tyskerne har selvsagt vært fullt klart over dette distrikts strategiske betydning og satte derfor alle krefter inn for å holde det, og da i første rekke Rostov som nøkkelstilling. Eten var meget sterkt befestet, særlig på østsiden hvor elven Dons brede bredd har en rekke høyder som behersker den motsatte side av elven og det flate landskap østover. Et angrep fra denne side ville være uhyre kostbar, og tyskerne satte derfor sine elitetropper inn nord og syd for byen hvorfra hovedangrepet var ventet. Det kom derfor som den største overraskelse da russerne 12. februar satte hovedangrepet inn fra øst, og de fremskutte bunkerstillinger var hurtig blitt overmannet. Tyskerne flyktet over elven og skapte forvirring, som minsket kanonenes virkning og ga russerne anledning til å forfølge fienden og sette seg i besiddelse av høydene på elvens vestre bredd. Det hele var gått så hurtig for seg at meldingen om nederlaget ikke nådde fram til elitetroppene i nord og syd før de selv var innviklet i kamper med kolonner som rykket frem fra Novotsjerkarsk og Asov og som de trodde var hovedangrepet. Meldingen om nederlaget på østsiden hadde en katastrofal virkning og kort etter flyktet tyskerne inn til byens sentrum. Her utviklet det seg heftige gatekamper med tanks og panservogner som tyskerne kjørte opp i hurtig og hast, men motstanden var forgjeves, og tidlig om morgenen den 14. februar var Rostov helt i russernes hender.

Den 9. februar var Novotsjerkarsk falt, og den 12. hadde tyskerne måttet rømme Verosjilovgrad for å unngå komplett utsløttelse av de tyske styrker i byen.

Den mest betydningsfulle seier i denne uke er imidlertid inntagelsen av Kharkov. Kharkov er hovedstaden i Ukraine, og til en viss grad sydrussernes helligdom. Tyskerne visste hvilket slag erobringen av byen ville være for det russiske folk og sparte ingen ting under kampene i fjor. Erobringen kostet dem 120.000 fälne, 400 panservogner og 200 tanks foruten en mengde annet materiell. Intet offer var for stort, så den tyske presse desto mere latterlig er forsøket nå på å redusere byens betydning. Ved byens gjenerebring nå er tyskenes tap ennå større. Et helt korps av SS-tropper, elitetankdivisjonene Adolf Hitler og "Das Reich" og 10 divisjoner av friske tropper overført fra Moskva i november i fjor er blitt totalt tilintetgjort. Den russiske armé angrep fra tre sider samtidig, og under ledelse av general Moskolenko kjempet de i uavbrutte bølger seg igjennom de tre befestede linjer som omgav byen. Rester av de tyske forsvarere ble drevet inn til byens sentrum, og måtte derfra flykte ved hjelp av en eneste jernbane vestover de ennå hadde til sin rådighet. At tre jernbanetog fulllastede med soldater og materiell falt i russernes hender tyder på at tyskernes retrett var totalt planløs og panikkartet.

Og nå fortsetter offensiven stadig vestover langs de 2 jernbanelinjer til Poltava og Dnjeprprobovsk og samtidig mot Orel som nu angripes både fra øst og fra syd langs jernbanelinjen Kursk-Orel.

I Kuban-distriktet - etter Krasnodars fall i forrige uke, innsnevres stadig det lille område som tyskerne ennå holder. De retirerende styrker setter i stadig større hinder over Kertsj-stredet og det er nå et spørsmål om dager før hele området er renset for tyskere. Etter 4 måneders uavbrutte kamper har offensiven fremdeles sin fulle slagkraft, og intet tyder på at den vil minke før det endelige mål er nådd og tyskerne er drevet ut av landet.

(Overført fra Moskva 21 februar 1943)

